

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/69/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520205253
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7520205253.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu: J. E., X.. XX.XX.XXXX, L. L. XXX, zast. JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, o ochranu spotrebiteľa, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 29. júna 2021 č.k. 13Csp/675/2020-77

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom určil, že zmluva o úvere č. 90600713 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.9.2012 je bezúročná a bez poplatkov (I.), určil, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.9.2012 je neplatná (II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému vo výške 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal predmetných nárokov s odôvodnením, že žalovaný so žalobcom uzavrel dňa 27.9.2012 zmluvu o úvere č. 90600713, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.000 €, ktorý sa zaviazal uhradiť v celkovej výške 1.968 € v 12. mesačných splátkach po 164 € majúc za to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej chýbali náležitosti ako úroková sadzba spotrebiteľského úveru, RPMN, priemerná RPMN, názov a adresa príslušného kontrolného orgánu a v rámci ktorej neboli zabezpečené práva spotrebiteľa v zmysle § 13 a § 16 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný na rozdiel od žalobcu predmetnú zmluvu nepovažoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, keď je sporné prisúdenie žalobcovi právneho statusu spotrebiteľa a preto súdom príslušné ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa sú neaplikovateľné.

3. Vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 až 3, ods. 4 písm. r) OZ, § 2, § 9 ods. 1, ods. 2 písm. d), i), j), y), § 9 ods. 6, ods. 7, ods. 8, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného dňa 30.11.2010. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako dlžník uzavrel dňa 27.9.2012 so žalovaným ako veriteľom zmluvu o úvere č. 90600713, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 1.000 € a záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi celkovú čiastku 1.968 € v 12. mesačných splátkach po 164 € počnúc dňom 6.11.2012, pričom zmluva neobsahovala výšku RPMN, termín konečnej splatnosti úveru, výšku úrokovej sadzby, ani výšku priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov. Ako prvou sa zaoberal skutočnosťou, či žalobcovi je možné priznať postavenie spotrebiteľa. K tomu uviedol, že dôkazné bremeno leží na dodávateľovi. Všeobecný údaj

o poskytnutí finančných prostriedkov na výkon podnikania neposkytuje odpoveď na danú otázku a aký konkrétny súvis s podnikaním (predmetom činnosti) dlžníka uzavretie zmluvy má. Iba samotné zaškrtnutie bez bližšej špecifikácie spôsobu použitia úveru neumožňuje automaticky vyvodiť záver o nespotebiteľskom charaktere zmluvy. Aj vo vzťahoch podriadených režimu Obchodného zákonníka sa musí prihliadať na predpisy na ochranu spotrebiteľa v prípade, ak v nich vystupuje fyzická osoba s podnikateľským oprávnením, ktorá sa však v týchto vzťahoch ako podnikateľ nechová. Žalobca ako dlžník bol v zmluve označený údajmi charakterizujúcimi žalobcu ako podnikateľa až následne menom, priezviskom, rodným číslom, číslom OP a adresou trvalého pobytu. Tieto údaje identifikujú žalobcu ako fyzickú osobu a možno ich zistiť iba z občianskeho preukazu, príp. iných listín, ktoré nie sú žalobcovi voľne dostupné. Na rozdiel od toho údaje, ktoré identifikujú osobu ako podnikateľa je možné zistiť z osvedčenia o živnostenskom oprávnení alebo z verejne dostupnej časti živnostenského registra. Sám žalobca prehlásil, že úver použil výlučne na súkromné účely. Pokiaľ by bol žalobca vzal úver na podnikateľské účely, nebol daný dôvod uvádzať žalovaným do úverovej zmluvy jeho rodné číslo, ani číslo občianskeho preukazu, pretože sa to pre identifikáciu fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a berie si úver na podnikanie, nevyžaduje. V tomto prípade by boli podstatné len tie údaje, ktoré sú uvedené v živnostenskom rozhodnutí a pri právnických osobách vo výpise z obchodného, prípadne iného registra. Pokiaľ teda žalovaný použil v úverovej zmluve formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne a dlžníka označil dvojakým označením, javí sa byť spravodlivým vykladať tieto v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil, t.j. v neprospech žalovaného (nález ÚS SR I.ÚS 243/2007). Zo samotného znenia zmluvy nie je možné jednoznačne určiť vzhľadom na dvojaké označenie dlžníka, či žalobca zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ alebo ako podnikateľský subjekt v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Súdu je z jeho úradnej činnosti známe, že žalovaný opakovane pri uzatváraní zmlúv o úvere postupuje tak, aby boli vylúčené normy spotrebiteľského práva vzhľadom na zvýšenú ochranu poskytovanú spotrebiteľom. Na pojednávaní žalobca vysvetlil proces podpisovania zmluvy a na aký účel boli finančné prostriedky použité. Pri výklade zmluvy súd potom prihliadol na okolnosti, ktoré sprevádzali uzavretie zmluvy. Adresná forma zmluvy nenasvedčuje tomu, žeby uzatvorenie zmluvy sprevádzali rokovania, či vyjednávania o obsahu zmluvy. Bez akýchkoľvek pochybností žalovaný naplnil definíciu dodávateľa a zmluvu uzavrel so žalobcom ako dlžníkom. Čo sa týka podpisu, ktorým mal žalobca osobitne vyhlásiť, že sú mu finančné prostriedky poskytnuté na účel podnikania, tu sa súd stotožňuje s názorom žalobcom a poukazuje na to, že umiestnenie podpisu môže navodiť zdanie, že dlžník súhlasí s údajmi uvedenými bezprostredne nad podpisom, pretože vyhlásenie o účele použitia finančných prostriedkov nie je oddelené od zvyšného textu a s ktorým tvorí jednoliaty celok. Aj vzhľadom na vyjadrenie žalobcu, že nemal v úmysle zmluvu uzatvoriť ako živnostník a finančné prostriedky potreboval na uspokojenie potreby svojej rodiny, súd dospel k záveru, že mal v zmluvnom vzťahu so žalovaným postaviť spotrebiteľa v zmysle § 52 ods. 4 OZ. V súvislosti s dôkazným bremenom žalovaného, pokiaľ ide o preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy uviedol, že za takéto preukázanie nemožno považovať uvedenie prehlásenia dlžníka navyše v predtlačí zmluvy o tom, že úver je poskytnutý na účely podnikania, pretože toto neposkytuje odpoveď na otázku, o aký predmet podnikania ide a aký konkrétny súvis má predmet činnosti dlžníka s uzavretím danej zmluvy. Pokiaľ finančné prostriedky boli poskytnuté na účel podnikania, je potrebné to bližšie špecifikovať. Pokiaľ to nie je preukázané, platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V tomto prípade je tak na mieste použiť všeobecne platný princíp, podľa ktorého, ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil. Uzavrel preto, že predmetná zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy a žalobcovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver. Preto vyjadril, že absencia náležitostí zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) tohto zákona. V zmluve nebola uvedená úroková sadzba, RPMN, priemerná RPMN a splatnosť splátok, resp. konečná splatnosť úveru, preto predmetná zmluva je bezúročná a bez poplatkov.

4. V ďalšom poukázal na to, že dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, je potrebné považovať za neprijateľné, lebo takéto dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Táto nerovnováha je zrejماً v prejednávanej veci, kde rozhodcovská doložka na čl. 9 spisu, znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak ho dodávateľ vyvolá ako prvý. Ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Praktickým dôsledkom je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve

koncipovaná, spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí ani o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu č.l. 132 spisu, obe podpísané v jeden deň), ktorým žalovaný sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Žalovaný nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve, resp. žeby si žalobca osobitne vymienil jej dojednanie. Naopak ide o formulárovú zmluvu, ktorú žalobca nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, pričom je pravdepodobné, že nepodpísaním rozhodcovskej zmluvy by nedošlo ani k podpisu zmluvy o úvere, keďže zmluvy boli uzavreté v jeden deň. Preto v zmysle § 53 ods. 5 OZ je takáto neprijateľná podmienka absolútne neplatná a na základe toho považoval rozhodcovskú doložku za neplatnú podľa § 53 ods. 5 OZ.

5. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že súd priznal úspešnému žalobcovi 100 % náhradu trov konania.

6. Proti predmetnému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP a navrhol odvolaciemu súdu zrušiť napadnutý rozsudok. Odvolateľ mal za to, že zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch s poukazom na to, že v prejednávacom prípade je sporné v súvislosti s predmetnou zmluvou prisúdiť žalobcovi status spotrebiteľa, a teda súdom citované ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa sú neaplikovateľné. Nakoľko v zmluve je výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - podnikanie, je dlžník vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Žalobca vstúpil do právneho vzťahu so žalovaným na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon podnikania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Okrem toho žalobca v žiadosti o úvere svojim podpisom potvrdil účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania. V ďalšom poukázal na to, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, z čoho vyplýva, že zmluva nemôže byť posúdená ako bezúročná a bezpoplatková, nakoľko spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Poukázal tiež na to, že žalobca svoju vôľu uzavrieť zmluvu o úvere potvrdil svojim podpisom, pričom si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy. Žalobca prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania vlastnoručne podpísal a tento prejav vôle je na jednej strane zmluvy o úvere a prehlásenia dlžníka je zrozumiteľne, určito a jasne uvedené hneď vedľa jeho podpisu. Poukázal na to, že pokiaľ disponuje vlastnoručne podpísaným prehlásením dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na účel podnikania, dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, ktorý však relevantnými dôkazmi spotrebiteľský charakter zmluvy nepreukázal a iba účelovo svojim vyjadrením tvrdí, že sa jedná o spotrebiteľa. Takéto tvrdenie odvolateľ považoval za účelové a nedôvodné, nenachádzajúce oporu v zákonoch alebo dôkazných prostriedkoch, pričom žalovaný predložil dostatočný dôkazný prostriedok a to vlastnoručne podpísané prehlásenie žalobcu. Žalovaný poukázal na prostriedok procesného útoku, ktorý preukázal a to prehlásenie žalobcu, pričom žalobca ako prostriedok procesnej obrany žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátil, a teda v zmysle § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Okrem toho zdôraznil, že vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Poukázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/975/2015, ktorý vo svojom odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie správne v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že dôkazné bremeno zaťažovalo žalobkyňu v situácii, ak predložená kópia zmluvy o úvere obsahovala v písomnej forme zachytené prehlásenie ňou osobitne podpísané, že finančné prostriedky jej boli poskytnuté na výkon zamestnania. Tiež dal do pozornosti rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 10Csr/2/2016: bez ohľadu na to, na aký účel bol v skutočnosti úver poskytnutý, v prípade rozporu skutočného účelu a účelu deklarovaného v zmluve, musí byť chránená dobrá viera druhej konajúcej strany. To v preskúmvanej veci znamená, že vzhľadom k výsledkom dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, žeby úver zo zmluvy zo dňa 18.7.2014 bol poskytnutý na iný účel, než na podnikanie žalobcu. V súvislosti s rozhodcovskou zmluvou poukázal na § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka so záverom, že rozhodcovská zmluva je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania a už len z tohto pohľadu predmetná rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalovaného, aby spory riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V zmysle čl. 2 rozhodcovskej zmluvy je uvedené, že zmluvné strany sa dohodli riešiť všetky spory vzniknuté z predmetných zmlúv úveru, buď pred stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. alebo pred príslušným všeobecným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Z toho vyplýva, že nie je

daná výlučnosť rozhodcovského súdu a žalobca sa mal možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. V tejto súvislosti odkázal napr. na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/214/2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 alebo rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 12Cb/114/2014.

7. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že má v prejednávanej veci postavenie spotrebiteľa, keď úverová zmluva je formulárovou zmluvou, kde dlžník je označený v dvoch rubrikách. Raz údajmi svedčiacimi pre podnikateľa a raz adresou, rodným číslom a číslom OP, teda údajmi fyzickej osoby nepodnikateľa. Zmluva bola žalobcovi predložená pracovníkom žalovaného, ktorý sa ho opýtal na zamestnanie a pretože žalobca bol v tom čase živnostník, toto oznámil a tieto údaje boli do zmluvy zapísané, avšak úver si bral pre súkromné účely. Pokiaľ dodávateľ takýmto nejednoznačným spôsobom kvalifikuje svojho dlžníka, sú teda pochybnosti o spotrebiteľskom charaktere zmluvy a je potrebné tieto odstrániť dokazovaním, a to výsluchom navrhovaného svedka. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s údajnou podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ust. § 54 OZ je na mieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa t.j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom ako veriteľovi. Okrem toho poukázal na nekalé praktiky žalovaného ako všeobecne známu skutočnosť, kde zástupcovia žalovaného svojvoľne v zmluve zaškrťávajú účel poskytnutia úveru a súčasne, že by bolo v rozpore s účelom spotrebiteľského práva, aby sa jeho ustanovenia dali obísť jednoducho tým, že v zmluve je spotrebiteľ dodávateľom označený ako podnikateľ bez toho, aby si fyzická osoba bola vedomá toho, že vstupuje do záväzku nespádajúceho do okruhu spotrebiteľských zmlúv. Takáto prax žalovaného nepoužíva právnu ochranu (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/150/2018). Obchodní zástupcovia žalovaného sa dopustili nekalej obchodnej praktiky a svojvoľne vyznačili spotrebiteľom ako účel úveru na podnikanie a to len z dôvodu, že údajne je vybavovanie úveru jednoduchšie. Žalovaný svoje tvrdenie o tom, že nemožno žalobcovi priznať status spotrebiteľa žiadnym spôsobom nepreukázal a v tomto smere dôkazné bremeno neunesol. Pre spotrebiteľský vzťah platí, že sa naň použijú prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Zmluva neobsahuje viaceré obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 120/2010 Z.z., a preto je bezúročnou a bez poplatkov. Vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve uviedol, že táto nebola individuálne dojednaná, išlo o formulárovú vopred pripravenú zmluvu, ktorej obsah žalobca nemal možnosť ovplyvniť, a teda ani jej znenie a iba skutočnosť, že bola uzavretá na osobitnom formulári nezakladá záver o jej individuálnom dojednaní. Žalobca nielenže nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, ale ani sa s obsahom tejto zmluvy dôsledne oboznámiť. Vzhľadom na uvedené navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správne potvrdiť.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

9. Žalovaný v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní sporu a tieto odvolacie námietky preto nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku a privodiť jeho zmenu.

10. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné.

11. Predmetom konania je určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti zmluvy o úvere, ktorú strany sporu uzatvorili dňa 27.9.2012 a tiež určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi stranami dňa 27.9.2012.

12. Súd posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú, keď posúdil v konaní spornú otázku statusu žalobcu tak, že mu priznal postavenie spotrebiteľa, s ktorým záverom sa odvolací súd stotožňuje.

13. Niet pochýb o tom, že správne zhodnotenie postavenia žalobcu pri uzatváraní predmetnej zmluvy bolo kľúčovým z pohľadu následného posúdenia povahy predmetnej zmluvy (či ide súčasne o spotrebiteľskú zmluvu), pretože aj z definície spotrebiteľskej zmluvy danej § 52 ods. 1 OZ vyplýva, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Z § 52 ods. 4 OZ v znení účinnom ku dňu 27.9.2012 (ide tiež o aktuálne znenie, pozn. odvolacieho súdu) vyplýva, že spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Definícia spotrebiteľa sa v Občianskom zákonníku vyvíjala pod vplyvom jednotlivých novelizácií § 52 OZ, pričom jeho prvotná definícia bola zavedená zák. č. 150/2004 Z.z., ktorý spotrebiteľa zadefinoval ako osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Poznatky z aplikačnej praxe vyžadujú v súvislosti s fyzickou osobou ako spotrebiteľom venovať osobitnú pozornosť aj fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá je rovnako subsumovaná v pojme spotrebiteľ, a teda nepochybne jej prislúcha štatút spotrebiteľa, ak v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou zakladajúcou spotrebiteľský záväzok súčasne nekoná v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z tohto pohľadu je potrebné prijať zásadný právny záver, že samotný štatút podnikateľa, ktorý je veľmi často formalizovaný v ustanoveniach zmluvy za použitia identifikačných znakov podnikateľa, nemá pre vylúčenie tejto osoby zo spotrebiteľského štatútu žiaden význam. Je preto irelevantné, keď veriteľ fyzickú osobu formálne označí identifikačným číslom alebo číslom konkrétneho povolenia, prípadne živnostenského oprávnenia, pretože platí zásadný záver judikovaný Ústavným súdom ČR v náleze z 10.1.2012 I.ÚS/1930/11, podľa ktorého, ak by samotný štatút podnikateľa vylučoval spotrebiteľskú ochranu, nemohla by osoba, ktorá podniká zabezpečovať žiadne tovary alebo službu pre vlastnú spotrebu alebo pre potreby členov svojej domácnosti. V aplikačnej praxi a osobitne v prípade finančných služieb možno vysledovať ciele postupy veriteľov, ktoré poskytnutie konkrétnej služby finančného charakteru podmieňujú uvedením podnikateľského štatútu fyzickej osoby do zmluvy a zmluvných dokumentov. V praxi mnohokrát neodborná starostlivosť začína a končí otázkou, či osoba disponuje živnostenským oprávnením alebo iným oprávnením, ktoré by zo štatútu spotrebiteľa urobila podnikateľa, a tým umožnilo obísť normy určené na ochranu spotrebiteľa. Popri osobnom rozsahu definície spotrebiteľa v poradí druhým prístupujúcim kumulatívnym znakom definovania spotrebiteľa je konanie spotrebiteľa pri uzatváraní a aj následnom plnení spotrebiteľskej zmluvy. V poradí tretím prístupujúcim znakom definície spotrebiteľa a v praxi pomerne kľúčovým je charakter a vecné zameranie konania, ktoré sa spája s osobným štatútom osoby ako spotrebiteľa. Zákonodarcia vecné zameranie konateľa spotrebiteľa vyjadril negatívne slovami „nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti“. Výkladom uvedeného slovného spojenia možno dospieť oprávnene k záveru, že spotrebiteľom nebude len taká osoba, ktorá bude v súvislosti so zmluvou uzatváranou s dodávateľom vystupovať, túto uzavierať a plniť striktné v rámci predmetu výkonu svojej obchodnej činnosti. Z uvedeného vyplynie, že rozhodujúci znak posúdenia štatútu spotrebiteľa spočíva v kontrahovaní v intenciách svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a ich predmetu. V každom jednom konaní, ktorého predmetom budú práva a povinnosti spotrebiteľa, ak bude súčasne spochybňovaný jeho štatút, bude preto povinnosťou dodávateľa preukázať, že spotrebiteľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Dôkazná povinnosť dodávateľa plynie z povinnosti odbornej starostlivosti a je potvrdená aj skutočnosťou, že celý proces kontraktácie ovláda dodávateľ. Ak teda dodávateľ v každom jednom spornom prípade za použitia prostriedkov známych pre dôkazné konanie neunesie dôkazné bremeno preukázania štatútu nespotebiteľa, bude sa mať za to, že osoba je vždy spotrebiteľom, ktorému patrí spotrebiteľská právna ochrana. Z hľadiska aplikačnej praxe možno vnímať sústavne pokračujúce pokusy o narušenie uvedenej rovnováhy vzťahov, ktoré sa často spájajú s formálnym podnikateľským označením osoby, ktorá vstupuje do záväzkov s dodávateľom. Okrem toho ďalšou nezákonnou praktikou zo strany dodávateľov je zachytenie účelu úveru, ktorých cieľom bolo dosiahnuť vyhlásenie spotrebiteľa o tom, že účel zmluvy a poskytované služby sa spája s konaním osoby vo sfére predmetu jej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Ide napríklad o praktiku tzv. križikovania alebo praktiku výslovného vypísania účelu úveru spotrebiteľom alebo k tomu prístupujúce jeho vyhlásenie o tom, že účelom poskytnutia úveru je podnikanie. Všetky tieto praktiky predstavujú nekalé konanie ingerujúce do autonómie osoby spotrebiteľa s negatívnym následkom smerujúcim k zbaveniu jeho spotrebiteľskej ochrany. Na tento účel je potrebné vychádzať z tzv. skutočného účelu zmluvy, ktorý nie je, respektíve nemusí byť formálne v zmluve deklarovaný. V

tomto prípade preukazovanie skutočného účelu zmluvy je spojené s dôkazným bremenom dodávateľa (Občiansky zákonník I, druhé vydanie, 2019, str. 489 - 542, autor M. Budjač, zdroj BECK- online).

16. O odlišnej definícii nemožno hovoriť ani pokiaľ ide o zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý za spotrebiteľa považuje fyzickú osobu, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (§ 2 písm. d/ v znení účinnom ku dňu 27.9.2012).

17. V tejto súvislosti je súčasne potrebné zdôrazniť, že pokiaľ odvolateľ vo svojom odvolaní poukazuje na vymedzenie spotrebiteľa podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, uvádza jeho nesprávne znenie (odvolateľ uvádza, že podľa ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania).

18. Súd prvej inštancie pri vyhodnotení postavenia žalobcu ako spotrebiteľa pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy správne zhodnotil nasledujúce relevantné okolnosti:

- všeobecný údaj o poskytnutí finančných prostriedkov na výkon podnikania neposkytuje odpoveď na otázku týkajúcu sa konkrétneho postavenia dlžníka a aký konkrétny súvis s podnikaním (predmetom činnosti) dlžníka uzavretie zmluvy má,
- predmetná zmluva bola uzatvorená na vopred pripravenom predtlačenom formulári, ktorá okolnosť nenasvedčuje tomu, aby uzatvorenie zmluvy sprevádzali rokovania, či vyjednávanie o obsahu zmluvy,
- umiestnenie podpisu žalobcu pod vyhlásenie, že sú mu finančné prostriedky poskytnuté na účel, môže navodiť zdanie, že dlžník súhlasí s údajmi, ktoré sú uvedené bezprostredne nad týmto podpisom - teda suma poskytnutých finančných prostriedkov, poplatkov a spôsob ich zaplata, pretože vyhlásenie o účele použitia finančných prostriedkov nie je oddelené od zvyšného textu zmluvy obsahujúceho údaje o poskytnutých finančných prostriedkoch a ich vrátení a tvorí s nim jednoliaty celok,
- dlžník bol označený údajmi charakterizujúcich ho ako podnikateľa, ale tiež menom, priezviskom, rodným číslom, číslom OP, adresou trvalého pobytu, pričom údaje identifikujúce dlžníka ako fyzickú osobu bolo možné zistiť iba z občianskeho preukazu, príp. z iných listín poskytnutých dlžníkom, ktoré nie sú verejne dostupné, na rozdiel od údajov identifikujúcich dlžníka ako podnikateľa, ktoré možné zistiť z verejne dostupnej časti živnostenského registra,
- ak žalovaný použil vo formulárovej zmluve pojmy a formulácie, ktoré možno vykladať rozdielne a dlžníka označil dvojakým označením, javí sa byť spravodlivým vykladať tieto v neprospech toho, ktorý ich do zmluvy vložil, t.j. v neprospech žalovaného,
- dôkazné bremeno v preukázaní, že ide o nespotebiteľskú zmluvu, ťaží žalovaného.

19. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by žalobca kontrahoval predmetnú úverovú zmluvu (hoci súčasne ako podnikateľ) v rámci výkonu a predmetu jeho podnikateľskej alebo obchodnej činnosti, keď z predmetnej zmluvy uvedené ani nevyplyva, na základe čoho nepreukázal svoje tvrdenie o tom, že žalobca v súvislosti s predmetnou zmluvou je vyňatý spod statusu spotrebiteľa, a teda nepreukázal iný, než spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy.

20. Správny je potom následný záver súdu o tom, že predmetná úverová zmluva podlieha režimu Občianskeho zákonníka a tiež zákona o spotrebiteľských úveroch (zák. č. 129/2010 Z.z.).

21. Pokiaľ súd súčasne skonštatoval skutkové zistenie, podľa ktorého v úverovej zmluve nebola uvedená úroková sadzba, RPMN, priemerná RPMN a splatnosť splátok, resp. konečná splatnosť úveru, predmetná zmluva o úvere č. 900600713 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.9.2012 je podľa § 11 ods. 1 písm. a) tohto zákona bezúročná a bez poplatkov. Odvolací súd iba pripomína, že odvolateľ skutkové závery o absencii týchto náležitostí zmluvy nespochybnil, pokiaľ v odvolaní uviedol, že v zmluve o úvere sa uvádza nasledovné: „veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 1.000 Eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 968 Eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1.968 Eur v 12-ich mesačných splátkach po 164 Eur“. Súčasne nemožno priznať relevanciu odvolacej námietky v časti, v ktorej odvolateľ mal za to, že v prejednávanej príhode nemožno hovoriť: - o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, - že v čase uzavretia zmluvy neexistoval a nebol účinným žiadny všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, - pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v zmluve o úvere dostatočne jasne uvedený, a teda dlžník musel vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mal okamžite pri podpisovaní zmluvy o úvere vedomosť,

aká je cena úveru. Z rozsudku súdu prvej inštancie totiž nevyplýva, že by súd vytkol predmetnej zmluve absenciu výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, alebo žeby namietal výšku odplaty, alebo žeby namietal výšku príslušného poplatku, pretože o týchto položkách sa vo svojom rozsudku nezmieňoval vôbec.

22. Pokiaľ odvolateľ polemizuje nad prenesením dôkaznej povinnosti na žalobcu odkazujúc na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/975/2015 a rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 10CsR/2/2016, tieto sudy akcentovali dôraz na skúmanie, na aký účel boli finančné prostriedky poskytnuté, zatiaľ čo odvolací súd vychádzal zo zákonnej úpravy definície spotrebiteľa, či už v Občianskom zákonníku, ale aj v zákone o spotrebiteľských úveroch, kde rozhodujúcou - relevantnou je preukázanie, či v tomto prípade žalobca uzatvoril predmetnú úverovú zmluvu v rámci výkonu a predmetu svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti, pričom odvolací súd zotrváva na svojom názore o tom, že dôkazné bremeno ohľadne tejto otázky vždy ťaží dodávateľa, t.j. v prejednávanej veci žalovaného. Pokiaľ žalovaný v konaní tvrdil, že žalobca v predmetnom záväzku konal v rámci výkonu a predmetu svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti, bol povinný svoje tvrdenie preukázať, pretože z tohto tvrdenia vyvodzoval pre seba priaznivejšie a výhodnejšie právne následky.

23. Vo vzťahu k odvolaniu podanému voči výroku, ktorým súd určil, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 27.9.2012 je neplatná, odvolací súd uvádza nad rámec dôvodov uvedených súdom prvej inštancie nasledovné.

24. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou súdu o tom, že rozhodcovská zmluva je neplatná, keď súd vychádzal jednak zo záveru o tom, že rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve nebola individuálne dojednaná a súčasne, keď vychádzal zo záveru o tom, že predmetná rozhodcovská doložka znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom v prípade, pokiaľ ho dodávateľ vyvolá ako prvý. V kontexte uvedeného totiž predmetná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to tým, že v prípade podania žalobného návrhu dodávateľom (pred rozhodcovský súd), núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcovským súdom a tým ho zbavuje možnosti riešiť spor pred štátnym súdom.

25. Záver súdu o tom, že predmetná rozhodcovská doložka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, o čom svedčí napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/31/2013, ktoré sa síce zaoberalo dovolaním podaným v exekučnom konaní, avšak ktorého závery sú aplikovateľné aj v prejednávanej veci, a to pokiaľ ide o znenie: „Záver exekučného súdu o tom, že skúmaná rozhodcovská doložka je neprijateľná a preto je neplatná, nie je v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom Smernice a ani v zjavnom rozpore s obsahom spisu. Listiny, ktoré mal exekučný súd k dispozícii, takéto záver umožňovali. Vo všeobecných obchodných podmienkach síce bol upravený odlišný mechanizmus riešenia sporov tak, aby formálne vyhovel ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, keďže umožňoval, aby sa dlžník (povinný) obrátil i na štátny súd. Avšak v prípade, ak by si uplatnil svoje práva veriteľ (oprávnená) na rozhodcovskom súde, bola povinná sa rozhodcovskému konaniu podriaďiť. Takéto ustanovenie takisto nemožno považovať za platne uzavretú rozhodcovskú doložku, keďže v sporoch, v ktorých by bola voči povinnému uplatnená žaloba, musí sa podriaďiť rozhodcovskému konaniu, bez možnosti požiadať o ochranu všeobecný súd. Teda v prípadoch, ak je žalobcom poskytovateľ úveru, resp. jeho právny nástupca, nie je možné sa brániť mimo rozhodcovského súdu, čo sťažuje prístup povinnej ako spotrebiteľa k spravodlivosti a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Hlavnými dôvodmi neplatnosti rozhodcovskej doložky však bola najmä skutočnosť, že nebola ako súčasť formulárovej zmluvy individuálne dojednaná a splýnula s ostatnými štandardnými ustanoveniami zmluvy.“

26. Odvolací súd poukazuje tiež na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 371/18, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosti spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o. ako zjavne neopodstatnené, ktoré sťažovateľ podal v konkrétnych exek. konaniach (týka sa to uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71 Ek 153/2017 z 15. januára 2018 (Rvp 619/2018), uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 52 Ek 273/2017 z 22. januára 2018 (Rvp 621/2018), uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 75 Ek 121/2017 z 30. januára 2018 (Rvp 659/2018) a uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 21 Ek 260/2017 z 30. januára 2018 (Rvp 660/2018), ako

zjavne neopodstatnené, keď ústavný súd napadnuté uznesenia okresného súdu považoval za ústavne udržateľné, nevykazujúce znaky arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti. Podstatou napadnutých uznesení (sp. zn. 21Ek 260/17 a sp. zn. 75Ek 121/17) bol pritom o.i. záver súdu o tom, že:

„... Táto rozhodcovská zmluva je síce tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, teda dáva na výber žalujúcej strane medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, avšak v konečnom dôsledku bol výber súdu na žalobcov, pretože v prípade, že sa žalobca rozhodne podať žalobu na rozhodcovský súd, vyberie niektorý z uvedených rozhodcovských súdov a možnosť voľby dlžníka - spotrebiteľa je len iluzórna a reálne mu tento výber neumožňuje. Z podstaty úverovej zmluvy a právneho vzťahu ňou založeného totiž vyplýva, že subjektom, na podnet ktorého začne konanie o zaplatenie dlžnej sumy, bude dodávateľ a teda na ňom bude aj voľba medzi všeobecným alebo rozhodcovským súdom. Súčasťou konštantnej a relevantnej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry) je i záver, podľa ktorého možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do takéhoto spektra samozrejme nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predkladajúca prvotnú voľbu prejednávania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom). Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. Značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného takouto silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu. Túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v tomto prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať). Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dojednanej zmluve. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom.“

27. V zhode s vysloveným záverom súdu relevantným bolo tiež, že ide o formulárovú zmluvu, ktorú žalobca - jej obsah nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa celému jej obsahu, a teda aj rozhodcovskému konaniu, pričom je pravdepodobné, že nepodpísaním tejto rozhodcovskej zmluvy by nedošlo ani k podpisu zmluvy o úvere, keďže obidve zmluvy boli uzavreté v jeden deň. Práve spôsob, akým bola rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve v prejednávanom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s úverovou zmluvou, svedčí skôr o tom, že žalovaný takýmto spôsobom sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. O individuálne dojednanie totiž ide iba vtedy, pokiaľ spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť znenie a obsah zmluvných podmienok rozhodcovskej zmluvy, čo však žalovaný v konaní nepreukázal. Skutočnosť, že žalobca sa podpísal pod predmetnú rozhodcovskú zmluvu bez osobitného vyjednávania jej obsahu a v nej zakomponovaných - vopred pripravených podmienok, nie je prípadom individuálneho dojednania rozhodcovskej zmluvy a osobitne rozhodcovskej doložky. V tomto prípade nespochybniteľný podpis na predmetnej rozhodcovskej zmluve je iba dôkazom o tom, že rozhodcovská zmluva mala písomnú formu, t.j. písomná forma tejto zmluvy bola zavŕšená vlastnoručnými podpismi jej zmluvných strán.

28. Odvolací súd poukazuje tiež na rozhodovaciu prax slovenských súdov, podľa ktorej inštitút individuálne dohodnutej podmienky treba vykladať v súlade s cieľom smernice EÚ, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola pripravená vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 28CoE 30/2019, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 13CoE 87/2020).

29. Napokon odvolací súd poukazuje opäť na už spomínané Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 371/18, keď ústavný súd napadnuté uznesenia okresného súdu Banská Bystrica (týka sa sp. zn. 71Ek 153/17 a 52Ek 273/17) považoval za ústavne udržateľné, nevykazujúce znaky arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti o.i. v časti, v ktorej okresný súd urobil záver o tom, že:

„Súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej doložky rozhodnutiu vopred veriteľom vo formulári predtlačenej zmluvy určeného rozhodcovského súdu (resp.

v tomto prípade súdov), nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Oprávnený nemohol uspieť s obhajobou ním zvoleného postupu založenou na samostatnosti rozhodcovskej zmluvy (ktorá by takto mala mať charakter individuálneho dojednaní, nespádajúceho pod súdnu kontrolu zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách). Individuálnosť vyjednaní totiž nie je závislou od fyzického oddelenia časti dojednaní od iných, ale v preukázanej možnosti spotrebiteľa ovplyvniť znenie formulárovej zmluvy, predkladanej mu dodávateľom. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 9/2012 zo dňa 16. januára 2013, rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Predpokladom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je teda stav, ak zmluvné podmienky v rozhodcovskej zmluve boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Súd v napádanom rozhodnutí správne predmetnú rozhodcovskú zmluvu vyhodnotil ako zmluvu formulárovú nachádzajúcu sa na vopred pripravenej samostatnej listine a podpísanú oboma zmluvnými stranami. Z týchto skutočností jednoznačne nevyplýva, že ide o samostatnú zmluvu. Je nesporné, že predmetnú zmluvu podpísal povinný spolu so zmluvou o úvere v ten istý deň ako viacero spolu súvisiacich dokumentov, pričom uvedenie rozhodcovskej zmluvy na samostatný papier malo za účel obchádzanie zákonnej úpravy ochrany spotrebiteľa a nie individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky. Napriek tomu, že rozhodcovská doložka je uvedená na samostatnom tlačive ako rozhodcovská zmluva, ide len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter, a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanú. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi dojednaná individuálne spočívalo na strane dodávateľa, pričom oprávnený súd nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie opaku, súd preto v napádanom rozhodnutí správne posúdil, že zmluva nebola dojednaná individuálne. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, na ktorú poukázal oprávnený v sťažnosti, a to že vo formulári rozhodcovskej zmluvy je uvedené, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere, nakoľko uvedené nie je dostatočným dôkazom, že tomu tak aj reálne bolo.“

30. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej

otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.